

Aproximación á actual situación sociolingüística da comunidade educativa galega

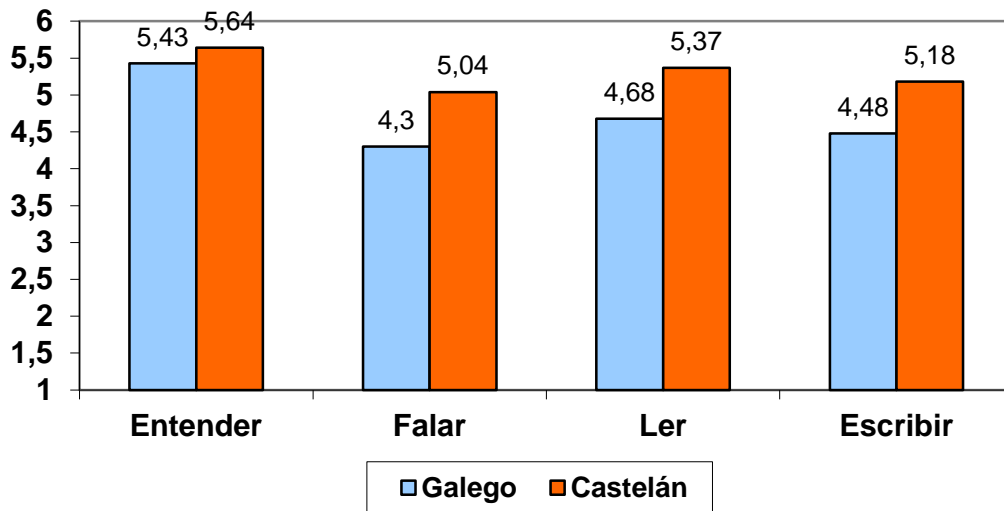
A Coruña, 26 de outubro e 09 de novembro de 2011

Indicadores da situación sociolingüística no ensino

A competencia

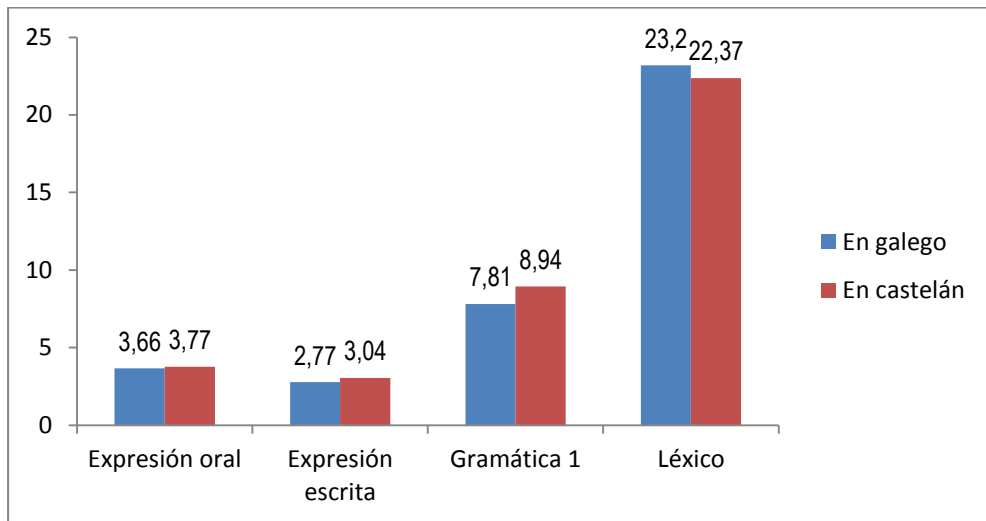
- A competencia **por igual** nas linguas cooficiais
- A competencia, **responsabilidade da escola**
- Mellora da competencia **escrita** en galego
- A variedade estándar: **fixación** e referente da **avaliación** da competencia. Estándar/coloquial contorno
- Incremento da **aprendizaxe** do galego na escola contra a diminución da **adquisición** familiar

Competencia bilingüe. Alumnado do último curso da ESO 2003/04

Fonte: Seminario de Sociolingüística da RAG

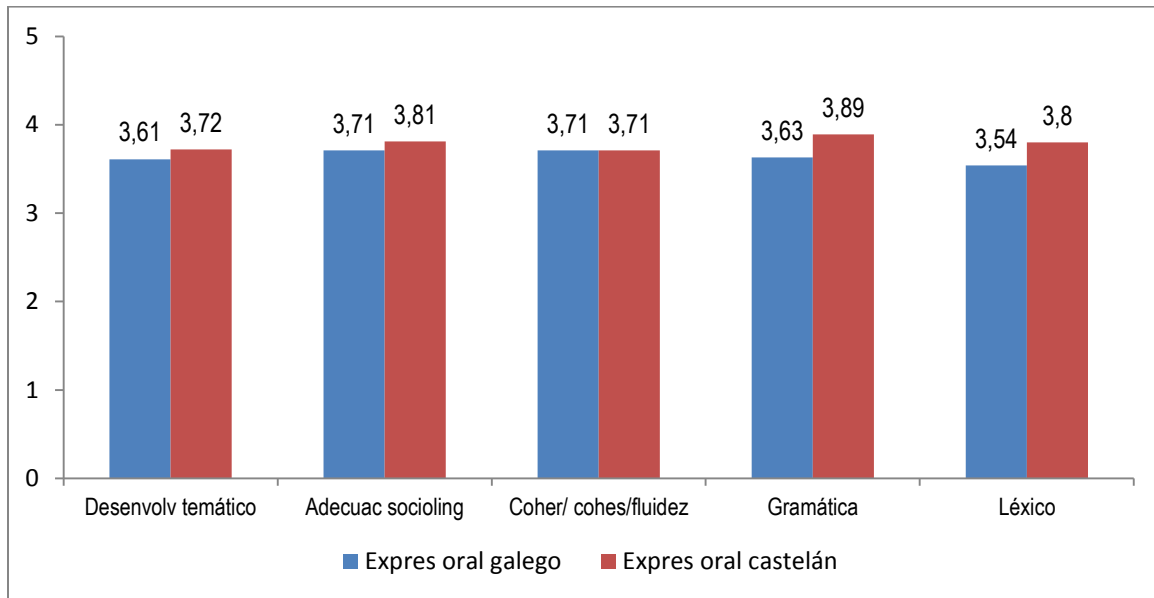
Competencias en galego e castelán. Alumnado de 4º ESO 2009

Medias: Escala **Expresións: 1-5**. **Gramática1: 0-18**. **Léxico: 0-34**

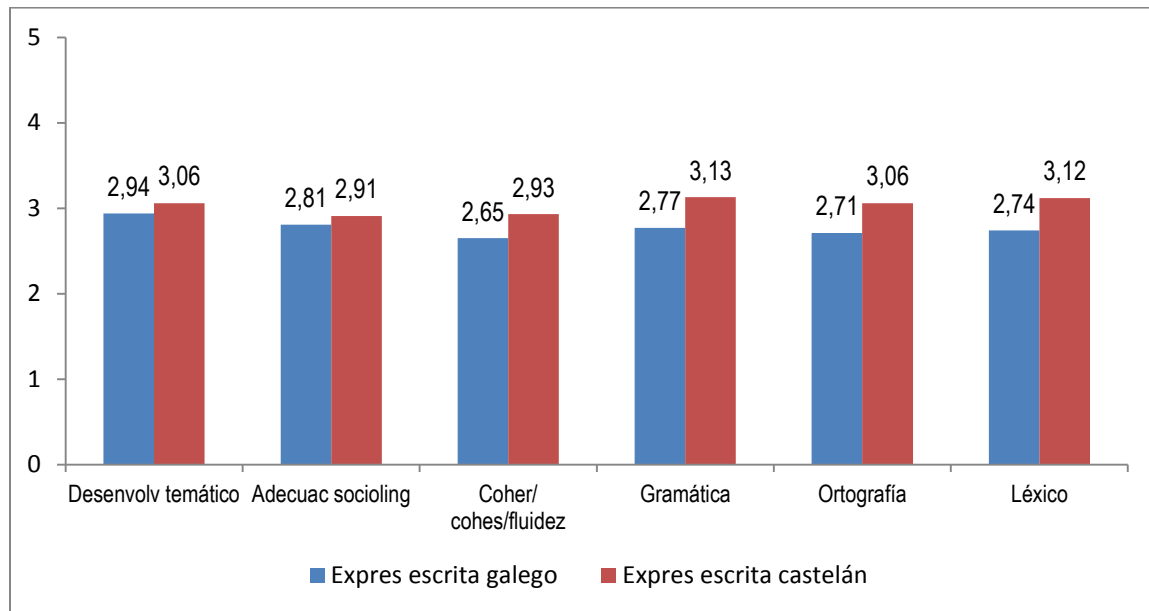
Fonte: Silva Valdivia (ed) 2010

Expresión oral en galego e castelán. Alumnado de 4º ESO 2009

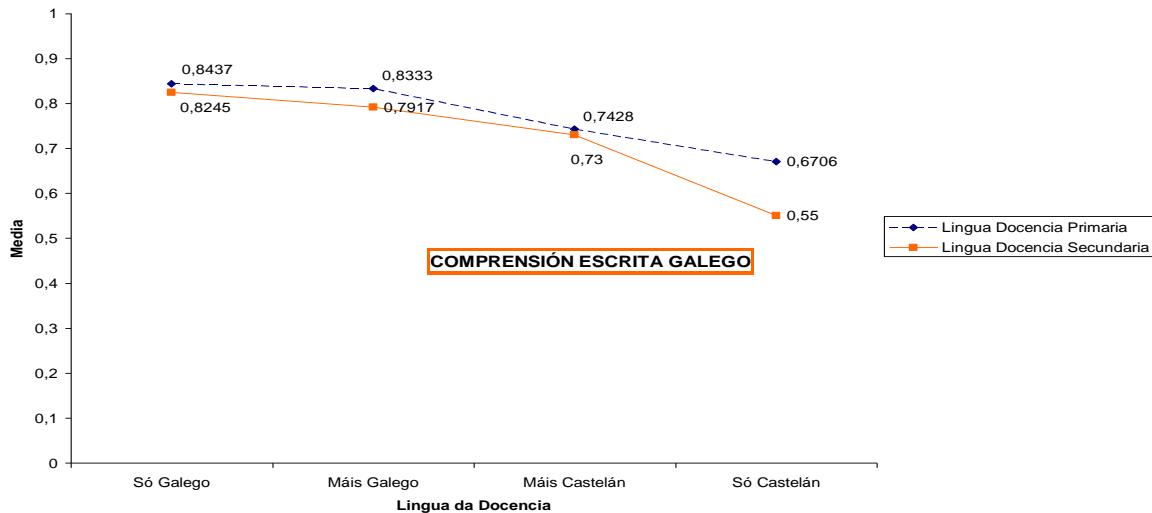
Fonte: Silva Valdivia (ed) 2010

Expresión escrita en galego e castelán. Alumnado de 4º ESO 2009

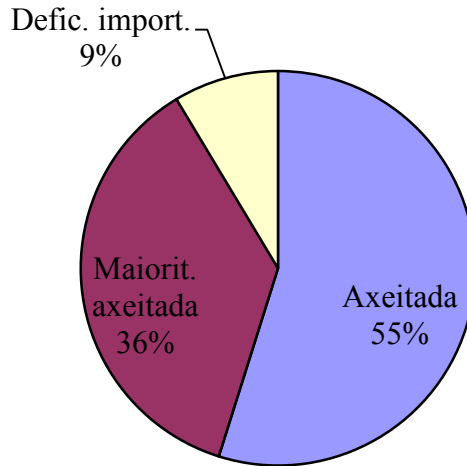
Fonte: Silva Valdivia (ed) 2010

Comprensión escrita en galego por lingua na docencia. Alumn 4º ESO 2004

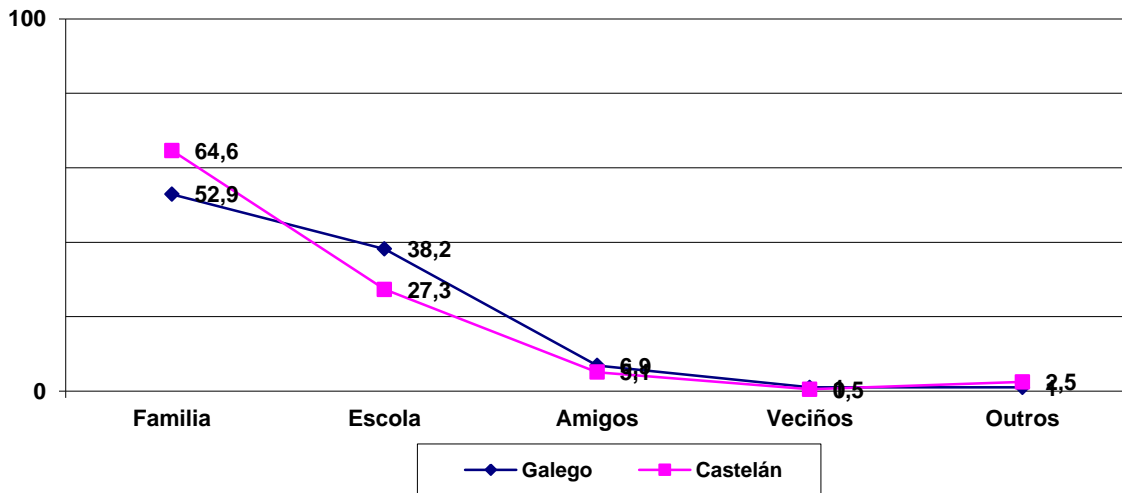
Fonte: Seminario de Sociolingüística da RAG

Competencia do profesorado de Infantil e Primaria en lingua galega

Fonte :Dirección Xeral de Política Lingüística 1998

Ámbitos de adquisición do galego e do castelán. Alum 4º ESO. 2004

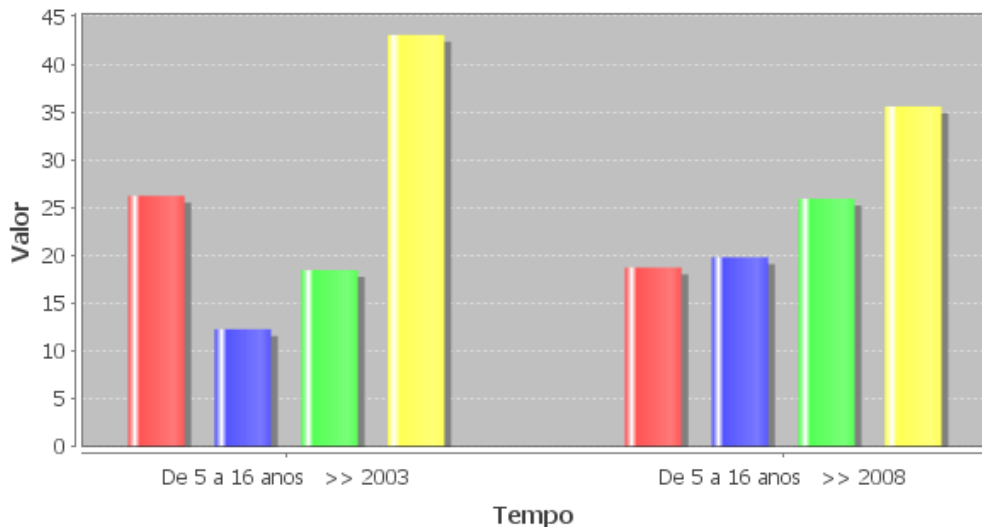
Fonte: Seminario de Sociolingüística da RAG

Indicadores da sit. socioling. no ensino. Os usos escolares

- Aumento do uso bilingüe e descenso do monolingüe
- Tendencia ao equilibrio no uso das dúas linguas cooficiais con certo predominio do castelán
- Diferenzas por
 - ✓ Hábitat. Distribución ~ uso habitual
 - ✓ centro (compromiso galego / legalidade /...)
 - ✓ tipo de uso
 - formais / coloquial

Lingua falada cos compañeiros. Alumnado 5-16 anos. IGE 2003/08

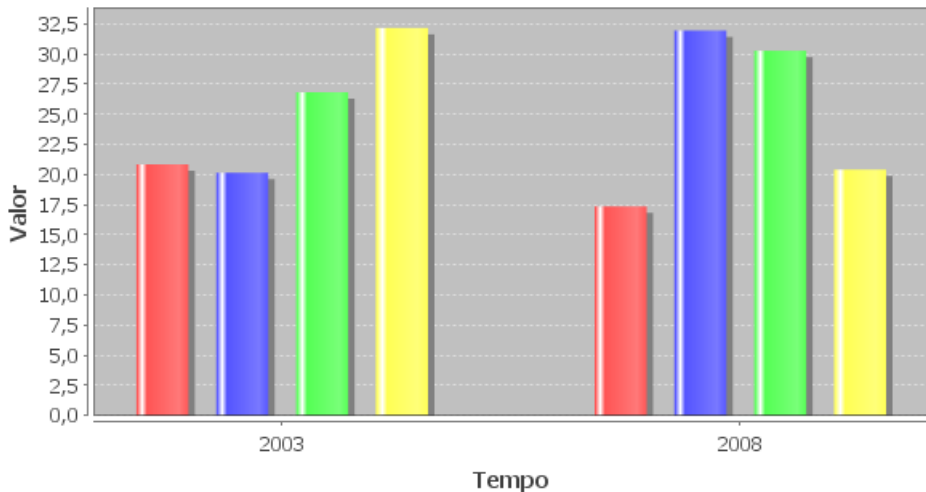
Persoas que estudan en Galicia segundo a lingua na que falan cos seus compañeiros. Datos por idade

■ Porcentaxe >> Só galego ■ Porcentaxe >> Máis galego ca castelán
■ Porcentaxe >> Máis castelán ca galego ■ Porcentaxe >> Só castelán

Lingua falada cos profes. Alumnado 5-16 anos IGE 2003/08

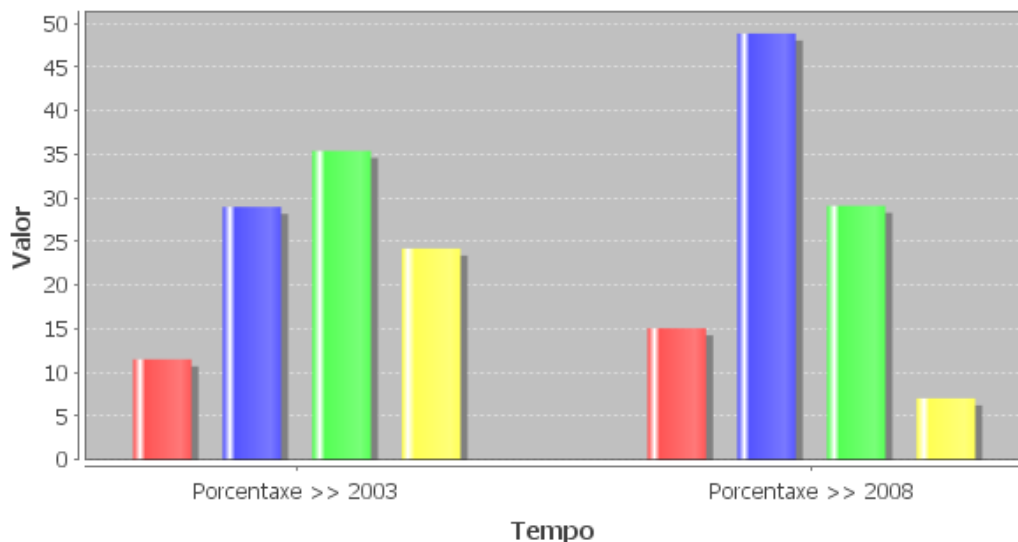
**Persoas que estudan en Galicia segundo a lingua na que falan cos seus profesores.
Datos por idade**

■ De 5 a 16 anos >> Só galego ■ De 5 a 16 anos >> Máis galego ca castelán
■ De 5 a 16 anos >> Máis castelán ca galego ■ De 5 a 16 anos >> Só castelán

Lingua escrita na escola. Alumnado 5-16 anos IGE 2003/08

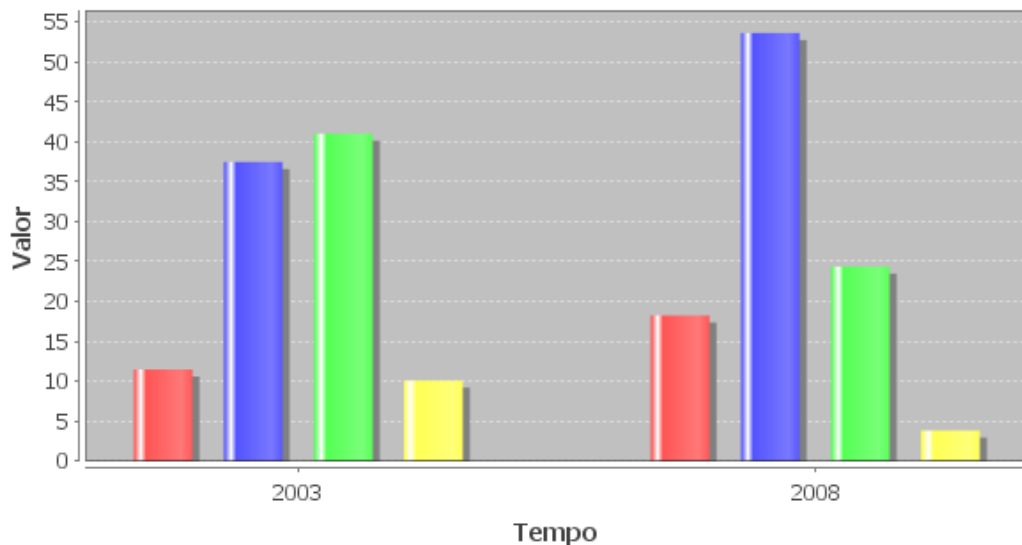
Persoas que estudan en Galicia segundo a lingua na que escriben na escola. Datos por idade

■ De 5 a 16 anos >> Só galego ■ De 5 a 16 anos >> Máis galego ca castelán
■ De 5 a 16 anos >> Máis castelán ca galego ■ De 5 a 16 anos >> Só castelán

Lingua na que reciben as clases. Alumnado 5-16 anos IGE 2003/08

Persoas que estudan en Galicia segundo a lingua na que reciben as clases. Datos por idade

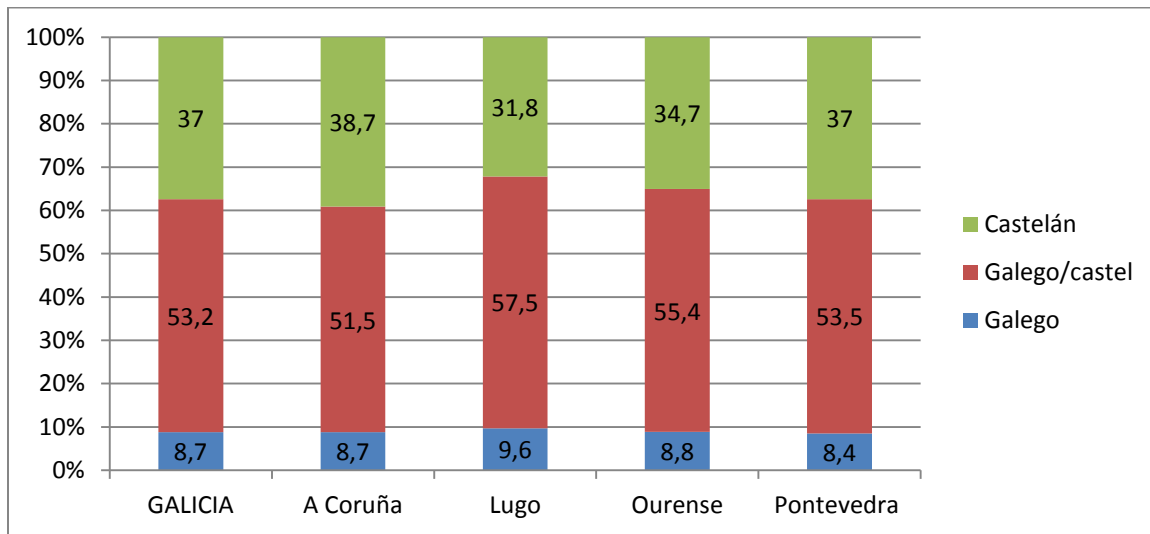
■ Todas en galego >> De 5 a 16 anos ■ Maioritariamente en galego >> De 5 a 16 anos
■ Maioritariamente en castelan >> De 5 a 16 anos ■ Todas en castelán >> De 5 a 16 anos

As actitudes lingüísticas sobre o ensino

O modelo lingüístico escolar

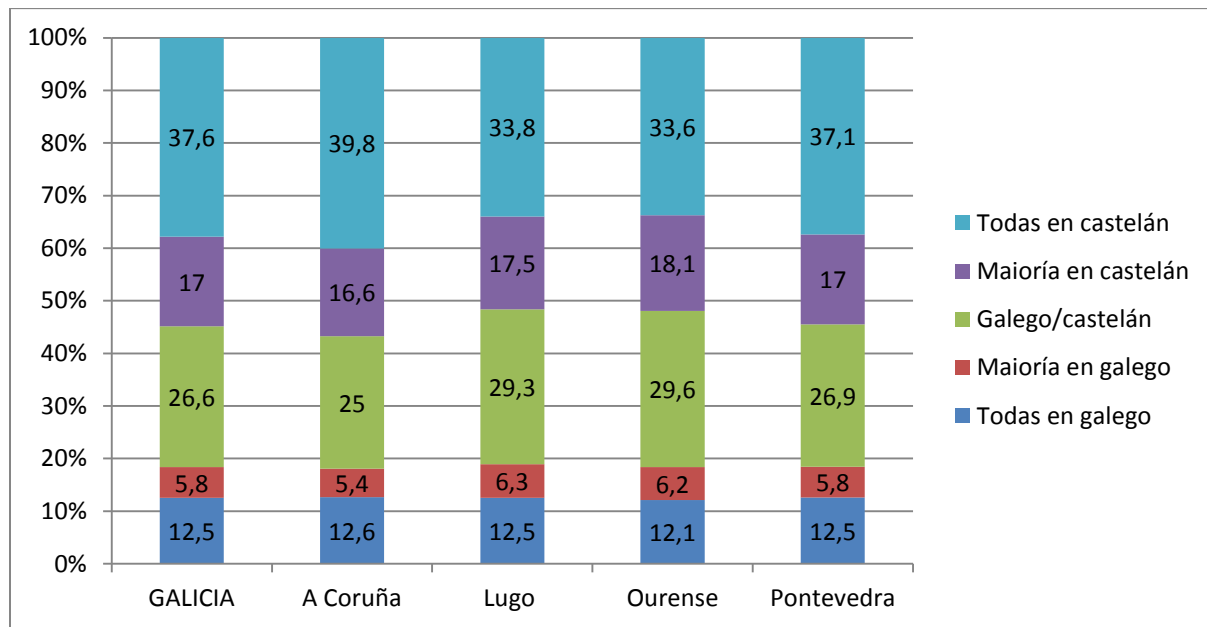
- O valor do plurilingüismo
- O respecto polas linguas e as súas variedades
- Preferencia polos modelos bilingües
- Nas opcións monolingües, maior predilección polo castelán que polo galego
- Diferenzas de preferencia por lingua habitual, hábitat e idade
- Adecuación do galego para zonas castelanizadas

EDUCACIÓN INFANTIL. ¿En que lingua(s) preferiría que o seu fillo/a aprendese a ler e a escribir?

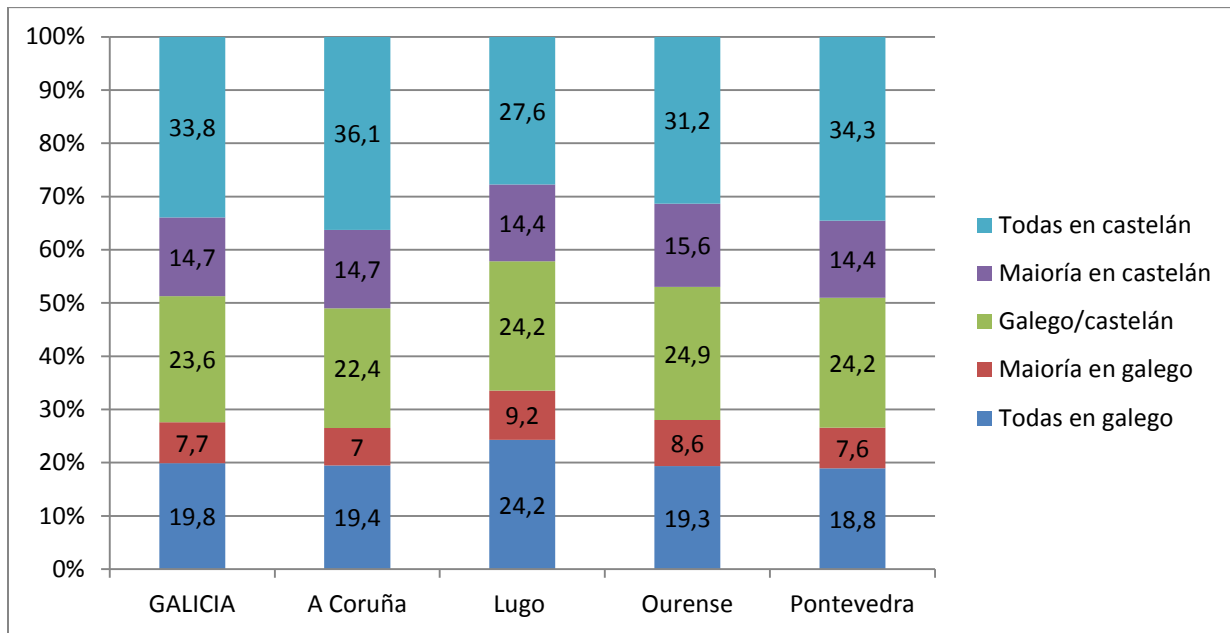
Fonte: Consellería de Educación. Consulta ás familias ... 2009

EDUCACIÓN PRIMARIA. ¿En que lingua(s) preferiría que o seu fillo/a cursase as materias troncais?

Fonte: Consellería de Educación. Consulta ás familias ... 2009

EDUCACIÓN SECUNDARIA. ¿En que lingua(s) preferiría que o seu fillo/a cursase as materias troncais?

Fonte: Consellería de Educación. Consulta ás familias ... 2009

A Planificación lingüística escolar. O Decreto 79/2020

As linguas no sistema educativo galego: lexislación e modelo lingüístico
Decreto 79/2010 para o plurilingüismo no ensino non universitario de Galicia

Artigo 4º.-Principios nos que se basea o Decreto 79/2010

1. Garantía da adquisición dunha **competencia en igualdade** nas dúas linguas oficiais de Galicia.
2. Garantía do máximo **equilibrio posible nas horas semanais e nas materias impartidas** nas dúas linguas oficiais de Galicia, co obxectivo de asegurar a adquisición da competencia en igualdade nelas.
3. Adquisición dun **coñecemento efectivo en lingua(s) estranxeira(s)**, nun marco xeral de promoción do plurilingüismo no sistema educativo de Galicia.
4. **Participación e colaboración das familias** nas decisións que atinxen ao sistema educativo co obxectivo de contribuir á consecución dos seus obxectivos.
5. Promoción da **dinamización da lingua** galega nos centros de ensino.

As linguas no sistema educativo galego: lexislación e modelo lingüístico
Decreto 79/2010 para o plurilingüismo no ensino non universitario de Galicia

• Artigo 5º.-Educación infantil.

1. O profesorado **usará na aula a lingua materna predominante entre o alumnado**. Procurará que adquira, de forma oral e escrita, a outra lingua oficial de Galicia.
2. A **lingua materna predominante do alumnado será determinada polo centro** de acordo co resultado dunha pregunta que se efectuará aos pais, nais,
3. Atenderase de xeito individualizado o alumnado tendo en conta a súa lingua materna.
4. Cada centro educativo deberá facer constar no seu proxecto lingüístico as actividades e estratexias de aprendizaxe empregadas para que o alumnado adquira, de forma oral e escrita, o coñecemento das dúas linguas oficiais.

As linguas no sistema educativo galego: lexislación e modelo lingüístico
Decreto 79/2010 para o plurilingüismo no ensino non universitario de Galicia

• **Artigo 6º.-Educación primaria.**

1. **Garantirase a adquisición da competencia lingüística** propia da etapa e do nivel nas dúas linguas oficiais de Galicia.
2. As materias de lingua impartiranse no idioma de referencia.
3. Impartirase **en galego** Coñecemento do medio natural, social e cultural, e **en castelán** Matemáticas.
4. O centro **decidirá a lingua en que se impartirá o resto de materias**, garantindo que as materias en galego e en castelán se distribúan na mesma porcentaxe de horas semanais.

As linguas no sistema educativo galego: lexislación e modelo lingüístico
Decreto 79/2010 para o plurilingüismo no ensino non universitario de Galicia

• **Artigo 7º.-Educación secundaria obrigatoria.**

1. Garantirase a adquisición da **competencia lingüística nas dúas linguas** .
2. As materias de lingua impartiranse na lingua de referencia.
3. Impartiranse **en galego** as materias de **Ciencias sociais, Xeografía e historia, Ciencias da natureza e Bioloxía e xeoloxía**, e en castelán as materias de Matemáticas, Tecnoloxías e Física e química.
4. **Cada centro decidirá a lingua** en que se impartirá **o resto de materias de cada curso**, garantind en galego e en castelán se distribúen na mesma porcentaxe de horas semanais

Síntese da situación sociolingüística escolar galega

– Logros:

- ✓ dispor dun proxecto lingüístico de centro
- ✓ melloras no estatus e no prestixio do galego
- ✓ mellora da competencia, sobre todo da escrita
- ✓ contribución a fixación do estándar
- ✓ primeiro ensino na L₁
- ✓ integración e dignificación do galego

Síntese da situación sociolingüística escolar galega

– Carencias:

- ✓ competencia bilingüe desigual
- ✓ escasa capacidade para promover o uso vehicular social da lingua
- ✓ primeiro ensino na L₁
- ✓ corrección desequilibrios
- ✓ reflexión sobre o contexto lingüístico escolar
- ✓ na orientación da didáctica da lingua
- ✓ coa incorporación de escolares inmigrados
- ✓ ...